

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PRAVIENIŠKIŲ PATAISOS NAMUS-ATVIRAJĄ KOLONIJĄ BEI KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS IR VALSTYBĖS ĮMONĘ „MŪSŲ AMATAI“

2019-12-13 Nr. 4D-2018/1-1367
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje gautas X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundas (toliau vadinama – Skundas) dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama – Kalėjų departamentas, KD) ir Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau vadinama – Pravieniškių PN-AK) bei VĮ „Mūsų amatai“ (toliau vadinama ir – Įmonė) pareigūnų (darbuotojų) veiksmų (neveikimo), susijusių su galimai netinkamu skundų / prašymų nagrinėjimu.

2. Pareiškėjas Skunde nurodė:

2.1. „[...] atsisakiau dirbti „Mūsų amatams“ 2018 m. rugpjūčio 31 d. Drausmės komisija bei direktoriaus pavaduotojas [...] paskyrė drausminę nuobaudą Nr. 69-679 [...] man nuobauda buvo paskirta už tai, kad atsisakiau dirbti nelegaliai. [...] dėl tokių veiksmų ir vertimo dirbti nelegaliai [...] kreipiausi į Pravieniškių PN-AK direktorių su skundu 2018 m. rugpjūčio 28 d. Nr. 72(5)-655, Pravieniškių PN-AK direktorius mano skundą persiuntė 2018 m. rugsėjo 6 d. Nr. 14-2706 valstybės įmonei „Mūsų amatai“ direktoriui pagal kompetenciją. [...] „Mūsų amatai“ į mano skundą neatsakė [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] dėl paskirtos nuobaudos kreipiausi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją su skundu 2018 m. rugsėjo 6 d. Nr. (1.23)7R-6022, Teisingumo ministerija mano skundą persiuntė KD [...] KD į mano skundą neatrašė [...]“;

2.3. „[...] dėl paskirtos nuobaudos kreipiausi 2018 m. rugsėjo 6 d. ir į KD, bet į mano skundą [...] neatrašo [...]“;

2.4. „[...] dar anksčiau kreipiausi su prašymu dėl <...> gydymosi į KD 2018 m. liepos 6 d. N. 25-2219, bet mano prašymą persiuntė pagal kompetenciją išnagrinėti [...] Pravieniškių PN-AK direktoriui, bet į šį rašymą iki šiol nėra atsakymo [...]“.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo išnagrinėti jo Skundą.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2018 m. spalio 30 d. raštu Nr. 4D-2018/1-1367/3D-2931 kreipėsi į

Pravieniškių PN-AK prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2018 m. lapkričio 20 d. Seimo kontrolierius gavo 2018 m. lapkričio 13 d. Pravieniškių PN-AK raštą Nr. 1-211668, kuriame nurodyta:

4.1. „Dėl X atsisakymo dirbti 2018-08-31 skirta nuobauda – papeikimas. Nubaudimo medžiagos kopijos pridedamos. 2018-08-28 skundo gauto Pravieniškių pataisos namuose-atvirojoje kolonijoje Nr. 72(5)-655 ir 2018-09-06 raštu Nr. 14-2706 persiūsto valstybės įmonei „Mūsų amatai“ bei atsakymo į jį kopijų pateikti negalime, kadangi minėti dokumentai yra šios įmonės dispozicijoje“;

4.2. „Dėl 2018-09-06 skundo į Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją dėl paskirtos nuobaudos. Į skundą atsakyta. Pridedamas 2018-10-19 atsakymas Nr. 2S-3383 (kopija)“;

4.3. „Dėl 2018-09-06 skundo Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriui dėl paskirtos nuobaudos. Į skundą atsakyta. Pridedamas 2018-10-09 atsakymas Nr. 2S-3250 (kopija)“;

4.4. „Dėl 2018-07-30 prašymo gydytis nuo <...> Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriui. Pridedamas Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos 2018-07-30 atsakymas Nr. 7-1896 (kopija). Taip pat pridedama Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos rašto dėl nuteistojo X prašymo persiuntimo kopija ir paties prašymo kopija.

Visais nurodytais atvejais, išskyrus skundą, persiūstą valstybės įmonei „Mūsų amatai“, apie kurį neturime informacijos, pareiškėjui tinkamai atsakyta. Nuteistojo X teiginiai, kad į jo prašymą ir skundus nėra atsakymų, neatitinka tikrovės.“

5. Seimo kontrolierius 2018 m. spalio 30 d. raštu Nr. 4D-2018/1-1367/3D-2932 kreipėsi į VĮ „Mūsų amatai“ vadovą prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2018 m. lapkričio 19 d. Seimo kontrolierius gavo 2018 m. lapkričio 19 d. VĮ „Mūsų amatai“ raštą Nr. 11/05-1161, kuriame nurodyta:

„[...] nuteistajam X atsakymas į 2018 m. rugpjūčio 28 d. skundą [...] buvo pateiktas. Įmonė 2018 m. rugsėjo 6 d. gavo iš Pravieniškių PN-AK raštą „Dėl skundo persiuntimo“ Nr. 14-2706 (priedas Nr. 2), kuriuo buvo persiūstas skundas iš Pravieniškių PN-AK įmonei.

Įmonė 2018 m. spalio 10 d. pateikė atsakymą Nr. 11/05-1011 „Dėl 2018 m. rugpjūčio 28 d. skundo“ į nuteistojo Skundą (priedas Nr. 1), siūsdami jį Pravieniškių PN-AK, išsamiai išdėstydami atsakymą.“

6. Seimo kontrolierius 2018 m. spalio 30 d. raštu Nr. 4D-2018/1-1367/3D-2933 kreipėsi į KD prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2018 m. lapkričio 15 d. Seimo kontrolierius gavo KD raštą, kuriame nurodyta:

6.1. „Kalėjimų departamente buvo gautas X 2018-09-06 skundas, persiūstas Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018-09-12 raštu Nr. (1.23) 7R-6023 (Kalėjimų departamente gautas ir užregistruotas 2018-09-14 Nr. 2G-3139) dėl nuobaudų taikymo. Į pirmiau minėtą skundą buvo atsakyta Kalėjimų departamento 2018-10-19 raštu Nr. 2S-3383“;

6.2. „Kalėjimų departamente buvo gautas X 2018-09-06 skundas (Kalėjimų departamente gautas ir užregistruotas 2018-09-10 Nr. 2G-3074) dėl nuobaudų taikymo. Į pirmiau minėtą skundą buvo atsakyta Kalėjimų departamento 2018-10-09 raštu Nr. 2S-3250.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK):

11 straipsnis. Bendrosios nuteistųjų teisės – „1. Nuteistieji turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka: 1) gauti rašytinę informaciją apie baismės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises bei

pareigas. Šią informaciją baudmės vykdymo institucija pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta; [...];

129 straipsnis. Nuteistųjų valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio draudimo stažo klausimai – „1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji valstybinio socialiniu draudimu nedraudžiami, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinį draudimą. 2. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji gali draustis savanorišku valstybinio socialiniu draudimu nustatyta tvarka arba sudaryti pensijos sutartis su pensijų fondu, taip pat būti pensijų programos dalyviais Pensijų fondų įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis. 3. Nuteistųjų darbo atliekant bausmę laikas neįskaitomas į valstybinio socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka“;

183 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. 3. Kalėjų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.“

8. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) *objektyvumo*. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) *nepiktnaudžiavimo valdžia*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...];“

14 straipsnis „Prašymų ir skundų nagrinėjimas“ – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]. 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstyto klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis. [...].“

9. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, nustatyta (toliau vadinama – Taisyklės):

25 punktas – „Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31

straipsnyje nustatytų terminų. [...]“;

35 *punktas* – „Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys“;

38 *punktas* – „Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-uos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

10. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 1R-58 (toliau vadinama – Kalėjimų departamento nuostatai):

8 *punktas* – „Kalėjimų departamentas, siekdamas jam nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...] 8. koordinuoja nuteistųjų ir suimtųjų užimtumą darbine veikla; [...] 14. atlieka valstybės įmonės „Mūsų amatai“ savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos funkcijas, dalyvauja nurodytos įmonės valdymo procese; 15. analizuoja korupcijos pasireiškimo tikimybę Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose ir valstybės įmonėje „Mūsų amatai“, teikia siūlymus, kaip ją mažinti; [...] 22. atlieka Kalėjimų departamento personalo administravimo funkcijas, prižiūri ir kontroliuoja Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonės „Mūsų amatai“ personalo valdymą; [...] 29. prižiūri ir kontroliuoja Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonės „Mūsų amatai“ ūkinę ir finansinę veiklą; [...] 31. nustatyta tvarka nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, priskirtinus Kalėjimų departamento kompetencijai; [...] 35. atlieka vidaus auditą Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose ir valstybės įmonėje „Mūsų amatai“.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

11. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama ir – LVAT):

11.1. 2014-04-09 aprobuotame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo administravimo srityje, apibendrinime yra nurodęs:

„Šio teisinio reguliavimo kontekste teisėjų kolegija pažymėjo, kad Pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 1 p.) (2012 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-3206/2012). Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai, kurie, be kita ko, atitiktų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje numatytus reikalavimus (2011 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2876/2011)“;

11.2. 2009-04-02 nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A756-422/2009, yra nurodęs:

„[...] viešojo administravimo institucijos priimamiems sprendimams (individualiems administraciniams aktams) keliami Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje įtvirtinti

reikalavimai. Šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad individualus administracinis sprendimas turi būti pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis, o 2 dalyje nurodyta, kad sprendime turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos bei nurodyta sprendimo apskundimo tvarka. Šios nuostatos reiškia, kad akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus.“

Tyrimo išvados

12. Atsižvelgiant į Skunde nurodytas aplinkybes, tyrimo metu surinktą informaciją ir teisinį reglamentavimą, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

- 12.1. dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų neatsakant į Pareiškėjo prašymą;
- 12.2. dėl KD pareigūnų veiksmų neatsakant į Pareiškėjo skundus;
- 12.3. dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų nagrinėjant Pareiškėjo 2018 m. rugpjūčio 28 d. skundą.

Dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų neatsakant į Pareiškėjo prašymą

13. Pareiškėjas Skunde teigia, kad su 2018 m. liepos 6 d. prašymu dėl <...> gydymosi kreipėsi į Kalėjimų departamentą (KD gautas ir užregistruotas 2018-07-12, Nr. 2G-2311), bet KD prašymą persiuntė pagal kompetenciją nagrinėti Pravieniškių PN-AK direktoriui; į šį prašymą atsakymo jis nėra gavęs.

14. Valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtį atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis. Kiekviena institucija veiklą vykdo teisės aktais nustatytos kompetencijos ribose. Institucija turi tik tuos įgaliojimus, kurie jai yra konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos ribų aiškinimas yra negalimas.

VAĮ 14 straipsnyje nustatyta: jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis nenagrinėja prašymo ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai praneša asmeniui.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2018-07-06 su prašymu dėl galimybės gydytis nuo <...> kreipėsi į Kalėjimų departamentą (KD gauta ir užregistruota 2018 m. liepos 12 d., Nr. 2G-2311), KD vadovaudamasis VAĮ 14 straipsnio 8 punktu, šį prašymą 2018-07-16 raštu Nr. 2S-2219 persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją Pravieniškių PN-AK, apie persiuntimą informuodamas ir Pareiškėją; išnagrinėjusi Pareiškėjo prašymą Pravieniškių PN-AK 2018-07-30 raštu Nr. 7-1896 per BVK 183 straipsnio 1 dalyje numatytą 20 darbo dienų terminą pateikė Pareiškėjui atsakymą, kuriame paaiškino apie galimybę gydytis nuo <...> bei tinkamai nurodė šio rašto apskundimo tvarką.

15. Įvertinus tyrimo metu nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad atsakymas į Pareiškėjo prašymą buvo parengtas tinkamai, išsamiai ir visapusiškai atsakant į pateiktus klausimus, vadovautasi teisės aktų nuostatomis, nurodyta rašto apskundimo tvarka. Pareiškėjo teiginys, kad Pravieniškių PN-AK pareigūnai nepateikė atsakymo į jo prašymą dėl gydymosi nuo <...>, neatitinka

tikrovės, todėl Skundo dalis dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų galimai netinkamų veiksmų atmetina.

Dėl KD pareigūnų veiksmų neatsakant į Pareiškėjo skundus

16. Skunde Pareiškėjas teigia, kad su skundais / prašymais kreipėsi į KD, bet negauna jokių atsakymų.

17. Pagal teisinį reglamentavimą bei teismų praktiką, nagrinėjant pareiškėjų skundus, KD, kaip viešojo administravimo subjektas, privalo laikytis įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo principų. Atsakymai į skundus ir prašymus turi būti parengti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindami prašymo ar skundo turinį, jie turi būti parengti pagal jų turinį ir per teisės aktuose numatytus terminus.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2018 m. rugsėjo 6 d. su skundu dėl atsisakymo dirbti be darbo sutarties ir nuobaudos paskyrimo kreipėsi į Teisingumo ministeriją, kuri, vadovaudamasi VAĮ 14 straipsnio 8 punktu, šį skundą persiuntė nagrinėti KD. 2018 m. rugsėjo 6 d. Pareiškėjas ir KD pateikė atskirą skundą, kuriame buvo išsakomi analogiški nusiskundimai (gauta ir užregistruota 2018-09-10, Nr. 2G-3074).

KD išnagrinėjęs Pareiškėjo skundus 2018 m. spalio 10 d. raštu Nr. 2S-3250 ir 2018 m. spalio 19 d. raštu Nr. 2S-3250 pateikė atsakymus, kuriuose paaiškino apie nuteistų asmenų pareigas dirbti, atkreipė Pareiškėjo dėmesį, kad, pagal galiojančius teisės aktus, darbo sutartys su nuteistais nėra sudaromos, paaiškino, jog, pagal BVK straipsnio 129 straipsnio 1 dalyje nustatytą reguliavimą, laisvės atėmimo bausmės atliekantys nuteistieji valstybiniu socialiniu draudimu nėra draudžiami, bei Pareiškėjui priminė apie pareigą laikytis įkalinimo įstaigoje nustatytos tvarkos.

KD savo raštuose taip pat įvertino paskirtos nuobaudos teisėtumą bei pagrįstumą ir pripažino, kad nuobauda Pareiškėjui buvo paskirta teisėtai. KD atsakymas pateiktas per BVK 183 straipsnio 1 dalyje numatytą 20 darbo dienų terminą, tinkamai nurodyta šio rašto apskundimo tvarka.

18. Įvertinus tyrimo metu nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad atsakymai į Pareiškėjo skundus buvo parengti tinkamai, išsamiai ir visapusiškai atsakant į pateiktus klausimus, vadovautasi teisės aktų nuostatomis, nurodyta raštų apskundimo tvarka. Pareiškėjo teiginys, kad KD pareigūnai nepateikė atsakymo į jo skundą, neatitinka tikrovės, todėl Skundo dalis dėl KD pareigūnų galimai netinkamų veiksmų atmetina.

Dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų nagrinėjant Pareiškėjo 2018 m. rugpjūčio 28 d. skundą

19. Skunde Seimo kontrolieriui Pareiškėjas teigia, kad 2018 m. rugpjūčio 28 d. su skundu kreipėsi į Pravieniškių PN-AK, kuri šį skundą persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją VĮ „Mūsų amatai“. Pareiškėjas Skunde rašo, kad negauna jokio atsakymo.

20. Pareiškėjas informuotinas, kad Seimo kontrolieriai nevertina valstybinių įmonių veiklos (neveikimo). Skundžiama valstybinė įmonė „Mūsų amatai“ nėra viešojo administravimo subjektas, veikiantis viešojo administravimo srityje.

Vadovaujantis Kalėjimų departamento nuostatų 8 punktu, Kalėjimų departamentas, siekdamas jam nustatytų veiklos tikslų, koordinuoja nuteistųjų ir suimtųjų užimtumą darbine veikla (8.8 papunktis), atlieka valstybės įmonės „Mūsų amatai“ savininko teises ir pareigas

įgyvendinančios institucijos funkcijas, dalyvauja nurodytos įmonės valdymo procese (8.14 papunktis), prižiūri ir kontroliuoja Kalėjų departamentui pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonės „Mūsų amatai“ ūkinę ir finansinę veiklą (8.29 papunktis) ir nustatyta tvarka nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, priskirtinus Kalėjų departamento kompetencijai (8.31 papunktis). Atsižvelgiant į šį teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad dėl Skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su VĮ „Mūsų amatai“ veikla, dėl VĮ „Mūsų amatai“ darbuotojų veiksmų ateiityje Pareiškėjas turėtų kreiptis į Kalėjų departamentą.

Skundo tyrimo metu išanalizavus Pareiškėjui pateiktus KD atsakymus, išsiaiškinta, kad Pareiškėjo VĮ „Mūsų amatai“ užduoti klausimai yra panašūs į tuos, kuriuos KD savo 2018-10-09 rašte Nr. 2S-3250 jau išnagrinėjo ir pateikė Pareiškėjui atsakymą. Minėtame rašte Pareiškėjui išsamiai paaiškinta dėl jo atsisakymo dirbti VĮ „Mūsų amatai“ bei paaiškintos priežastys, kodėl su nuteistaisiais nėra sudaromos darbo sutartys.

Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierius išsiaiškino, kad VĮ „Mūsų amatai“ 2018 m. spalio 10 d. pateikė Pareiškėjui atsakymą Nr. 11/05-1011 „Dėl 2018 m. rugpjūčio 28 d. skundo“ (šios pažymos 5 punktas), todėl Pareiškėjo teiginiai, kad VĮ „Mūsų amatai“ neatsako į jo skundą, neatitinka tikrovės.

21. Seimo kontrolierius pažymi, kad Pareiškėjas visuose savo kreipimosi raštuose, taip pat ir 2018 m. rugpjūčio 28 d. skunde, adresuotame Pravieniškių PN-AK direktoriui, kelia klausimą, kodėl, jam dirbant VĮ „Mūsų amatai“, su juo nėra pasirašoma darbo sutartis ir jis nėra draudžiamas socialiniu draudimu, t. y., Pareiškėjui nėra aiški baudmės vykdymo tvarka ir sąlygos.

BVK 11 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, kad nuteistieji turi teisę gauti rašytinę informaciją apie baudmės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises bei pareigas, o šią informaciją turi pateikti baudmės vykdymo institucija. Tai reiškia, kad visi nuteistiesiems kylantys klausimai, susiję su jų baudmės atlikimo tvarka, laikytini laisvės atėmimo vietos administracijos kompetencija, šiuo atveju – Pravieniškių PN-AK.

Pažymėtina, kad jokie teisės aktai nenumato galimybių pataisos įstaigoms nustatytos pareigos (nagrinėti nuteistųjų / suimtųjų skundus) perkelti valstybinėms įmonėms, todėl Pravieniškių PN-AK įpareigojimas VĮ „Mūsų amatai“, nagrinėti Pareiškėjo skundą jį persiunčiant, laikytinas nepagrįstas. Atsakyti į klausimus, susijusius su baudmės atlikimo sąlygomis ir tvarka, turėjo pati pataisos įstaiga, šiuo atveju – Pravieniškių PN-AK.

22. Įvertinus tyrimo metu nustatytas aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad Pareiškėjo 2018 m. rugpjūčio 28 d. Skundas iš Pravieniškių PN-AK VĮ „Mūsų amatai“ buvo persiųstas nepagrįstai, į tame skunde keliamus klausimus turėjo atsakyti Pravieniškių PN-AK, todėl šis Skundo dalis pripažįstama pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

22. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X Skundo dalį dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų galimai netinkamų veiksmų atmesti.

23. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X Skundo dalį dėl KD pareigūnų galimai netinkamų veiksmų atmesti.

24. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X Skundo dalį dėl jo 2018 m. rugpjūčio 28 d. skundo nagrinėjimo, kiek tai susiję su

kreipimosi persiuntimu VI „Mūsų amatai“, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

25. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Pravieniškių PN-AK direktoriui rekomenduoja imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų skundai būtų nagrinėjami užtikrinant, kad į klausimus, susijusius su baudmės atlikimo sąlygomis ir tvarka, atsakytų pati pataisos įstaiga, šiuo atveju – Pravieniškių PN-AK.

26. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas